

# Jorg Luderitz

---

## Paul Biens (24 I 1874 - 23 II 1945) - historyk powiatu myśliborskiego

---

Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny 2/6, 99-100

---

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NADWARCIAŃSKI ROCZNIK  
HISTORYCZNO-ARCHIWALNY  
NR 6/2

Jörg Lüderitz\*  
Niemcy

**Paul Biens (24 I 1874 - 23 II 1945) — historyk powiatu  
myśliborskiego**

Paul Biens urodził się 24 stycznia 1874 w Eichberg, (obecnie Dębiak) w pow. Krosno Odrz. Pochodził z rodziny nauczycielskiej. Po edukacji w Seminarium Nauczycielskim w Strzelcach Kraj. i w Neuzelle swą pierwszą posesję otrzymał w roku 1898 we wsi Giżyn (Giesenbrügge) w powiecie myśliborskim. W latach 1900-1931 pracował jako nauczyciel w miasteczku Lipiany (Lippelne), pełniąc jednocześnie także w tym powiecie funkcję rektora szkoły powszechnej, kształcącej na poziomie średnim. W Lipianach na początku wieku nabył dom z dużym ogrodem (6 morg) przy ulicy Dworcowej. Potem przeszedł przedwcześnie na emeryturę. W roku szkolnym 1939 przejął ponownie gódziny w szkole. Zmarł 23 lutego 1945.

Pełen zasług był wkład Biensa przy organizowaniu Muzeum Regionalnego (*Heimatmuseum*) powiatu myśliborskiego w roku 1928, jak również przy wydawaniu i kształtowaniu kalendarzy regionalnych (*Heimatkalender*) dla tegoż powiatu, które ukazywały się od 1922 do 1931 i od 1936 do 1939. Poza tym opublikował wiele artykułów historycznych i etnograficznych, min. na łamach lokalnych gazet: *Lippelner Anzeiger* i *Soldiner Tageblatt*.

Pełnił szereg honorowych funkcji w różnych towarzystwach, np. w: Towarzystwie Śpiewaczym (*Gesangverein „Frohsinn“*) — był pierwszym przewodniczącym i dyrygentem w Związku Nauczycieli „*Lipiany i okolica*“ (*Lehrerverein „Lippelne und Umgebung“*) — pełnił funkcję redaktora wiodącego; w Stowarzyszeniu Narodowo-Liberalnym (*Natonalliberale Vereinigung*) — był członkiem zarządu.

---

\* Autor jest wnukiem P. Biensa. Tekst przetłumaczył Robert Piotrowski (red.).

Do najważniejszych publikacji zalicza się następujące pozycje (w większości wydane przez Paula Wagnera w Lipianach):

1. *Chronik der Stadt Lippelne und der umliegenden Dörfer*, 1908 (reprint 1972 i 1989)
2. *Heimatlänge- Sagen und Bilder aus der Geschichte der Neumark*, (reprint 1994)
3. *Der Sagenschatz des Kreises Soldin* (reprint 1982)
4. *Führer durch Lippelne*
5. *Der Kreis Soldin während der Zeit der Reformation und des 30jährigen Krieges*
6. *Von der Widersetzlichkeit der Colonisten zu Nesselgrund*
7. *oraz nieukończone: Spukgeschichten aus dem Kreis Soldin*

Wybrane artykuły:

1. *Alte Handelstrassen in unserer Heimat*, Soldiner Heimatkalender 1925, s. 43-51.
2. *Friedrich der Grosse als Kronprinz in Cüstrin und auf dem amte Carzig im Kreis Soldin*, tamże, 1926, s. 60-67.
3. *Die Eroberung der Stadt und des Landes Bernstein durch Albrecht Achilles*, tamże 1930, s. 118-123.
4. wspólnie z M. Stelterem: *Ein Lebensbild aus der Geschichte des Handwerker standes im kreise Soldin vor 200 Jahren*, tamże 1929, s. 125-136.

Z jego postłowia do „Chronik“:

*Ponad wszelkim rzeczami góruje zrozumienie bogactwa i historii Małej Ojczyzny, po to by budzić i pielęgnować jej zalety i piękno, ażeby mieszkańców także i z tej perspektywy oswajać z ich miejscami rodzinnymi.*